

Případová analýza mediální reprezentace trans* osob v české politické komunikaci¹

Michaela Fikejzová – Martin Charvát

Abstract

Case Analysis of Media Representation of Trans* People in Czech Political Communication. *In the presented text we try to outline the ways, how trans* people are stereotyped and labelled within the Czech media and political communication. We rely mainly on the discourse regarding Miloš Zeman's television appearance, where he labelled trans* people as "disgusting" and then we trace back similar statements made by other political actors. We try to pinpoint the main discourse nodes, where trans* people are stereotyped, victimized and most importantly dehumanized on the basis of being labelled "abnormal", "freakish" or "nature-defying"*

Keywords: media representation, trans*, political communication, normativity, dehumanization.

Klíčová slova: mediální reprezentace, trans*, politická komunikace, normativita, dehumanizace.

Úvod

Ve třetím květnovém týdnu roku 2021 v maďarském parlamentu prošel zákon, který de facto znemožňuje trans* osobám legálně změnit svůj gender/pohlaví.² Jedná se o další z řady represivních kroků, které vláda pod vedením Viktora Orbána v Maďarsku činí, a které se týkají lidských práv. Na červnovém summitu EU se proti Orbánovi ostře vymezil nizozemský ministerský předseda s tím, že buď bude Maďarsko respektovat práva trans* osob, a nebo má opustit Evropskou unii (Kahn 2021); a více než polovina členských států

¹ Text byl vydán v rámci projektu Vědecko-výzkumného záměru MUP č. 87-01 „Politologie, mediální a anglofonní studia“ financovaného z podpory MŠMT na Dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace.

² Legislativa specifikuje význam slova „nem“ v maďarštině označující jak pohlaví, tak gender, takovým způsobem, že referuje pouze k biologickému pohlaví determinovanému primárními pohlavními charakteristikami a chromozomy dané osoby (Knight, Gall 2021).

EU (přesněji sedmnáct z nich) se proti danému zákona postavila odmítavě, když jejich lídři podepsali dopis zdůrazňující, že takto silný zásah do individuálních svobod je nepřístupný.

Česká republika, konkrétně Andrej Babiš, nepodepsala. A v neděli dvacátého sedmého června dokonce prezident Miloš Zeman Orbána podpořil ve svém (pravidelném) vystoupení v *Partii Terezie Tománkové* na CNN Prima news, kdy trans* osoby označil za jemu „bylostně odporné“ a operativní změnu pohlaví popsal jako „trestný čin sebepoškození“ (FTV Prima 2021).

To, s čím máme zde co do činění, je v obecném rámci vztah politiky a normativního nároku jazyka na determinaci a konstrukci (lidské) identity a její povahy v rámci sociálně-ekonomicko-politicko-libidálních mocenských struktur. V předloženém textu nás zajímají primárně základní uzlové body diskurzu, kterým se vyjadřují (nejen) političtí aktéři na adresu trans* osob, neboli nás zajímá, jak dochází ke konstrukci specifického diskurzivního objektu (viz Foucault 2016) – kategorie trans*, která se vymyká základní binární opozici „muž“ x „žena“, a která je pro určitou světónázorovou perspektivu chápána jako nebezpečná, jako ohrožující společenské status quo, a tedy je na ní nahlíženo jako na něco, s čím je třeba se vypořádat, co je třeba vytěsnit za hranice myšlení, jako na něco, jehož právo na existenci nelze uznat, protože je samo o sobě „nepřirozené“.

O normativitě, společnosti a viktimizaci

Cca od poloviny sedmdesátých let dvacátého století se Michel Foucault ve svých přednáškových cyklech zabýval zrodem nového typu guvernementality, která je založena na kontrole populace, její natality, kdy cílem se stává vybudování a udržení „zdravé“ společnosti, kterou je nutno třeba chránit a bránit jednak před nechtěnými vnějšími vlivy, ale i možnými škůdci vnitřními. Foucault (2006, 2009) používá označení bio-politika, přičemž je pro ni charakteristické zejména to, že skrze celou sadu diskurzivních i nediskurzivních strategií vede ke konstituci určitého typu subjektu, nad kterým je nejenže vykonáván dohled ze strany politicko-ekonomických struktur, ale který vykonává dohled i sám nad sebou; jedná se o subjekt, který je „normální“ a tedy „zdravý“, a tedy je individuem, jež se podřizuje společensko-politickým poměrům, a zároveň je udržuje v činnosti a nikterak je neohrožuje, protože samotnou svou existencí reprodukuje sociální řád a sociální normy přítomné v dané společnosti, které jsou produkovány institucemi jako je rodina, škola, média a další (Berger, Luckmann 2001).

Neoliberální a post-kapitalistický subjekt je subjektem, jež by měl mít zvnitřenou představu o tom, že žije „správný“ život jen pokud je subjektem

výkonným, pracujícím, konzumujícím, reprodukujícím se a v neposlední řadě i svobodným. Samozřejmě, že svoboda jako taková je diskurzivně konstruovaná jako jeden ze základních pilířů moderního a současného světa, přičemž se ale jedná o fantazmatický konstrukt: subjekt je svobodný pouze v tom smyslu, že má možnost volby v pevně daných strukturních rámcích, které jsou ustavovány abstraktním společenským strojem; ve výsledku se však jedná o stroj podmanění, o aparát zajetí, který utváří hranice toho, po čem lze toužit, čeho lze dosáhnout a co je naopak nevhodné, zakázané, co je považováno za abnormální v tom kterém politicko-sociálním rámci.

Pokud se subjekt vymkne pevně definovaným (a zároveň zdánlivě fluidním) rámcům, dochází k jeho viktimizaci v tom smyslu, že se stává někým, kdo společnosti „neprospívá“, kdo se nepodílí na jejím chodu, kdo ve výsledku ztrácí nárok na to být považován za člověka. Psychiatrizace a kriminalizace sexuálního chování (například homosexuality) byla a je nesená právě tou strategií znegování individua jakožto lidského subjektu. V našem případě se jedná o viktimizaci a labelování prohlášení o povaze vlastní individuality jako za něco, co je v rozporu s přirozeností, a tedy ono prohlášení kodifikujeme jako nepatřičné a jako hrozbu současnému společenskému status quo, přičemž hybným motorem není ve výsledku nic jiného, že je ohrožen samotný národ: jakmile je narušena binární opozice „muž“ x „žena“, která je podmínkou možnosti kontinuity života, nelze jedince uznat za člena společnosti; je označen za nepřítel, za parazitní prvek systému, s nímž je nutno se vypořádat. Ocítáme se tak v situaci, kterou popsal Lyotard: ten, kdo je původně obětí, se stává žalovaným a nemá žádnou možnost, jak v daném diskurzivním rastru prokázat svou nevinu (Lyotard 1998).

O předpokladu „reálného“ genderu a trans* lidech jako podvodnících

Český diskurz týkající se trans* osob lze popsat jako cissexistický. Pohybujeme se v prostoru, ve kterém je za „normální“, „přirozený“ a „morálně správný“ gender považován ten, který byl osobě určen při narození v rámci kategorie pohlaví. Osoby nesplňující tuto podmínku upadají v nemilost dané společnosti. Tento esencialistický postoj Dembroff (2018) pojmenovává jako předpoklad reálného genderu, v jehož základu leží přesvědčení, že je osoba klasifikována jako žena, či muž jen tehdy, pokud je „doopravdy“ ženou či mužem. Podmínky takové klasifikace jsou samozřejmě sociálně konstruovány a neustále rekonstruovány takovým způsobem, aby jim trans* osoby nemohly dostát. Pojem trans* v předloženém textu označuje osoby, které se samy jako trans* identifikují. S pojmy transgender či transsexuál je obvykle

úzce spojována nutnost psychiatrické diagnózy a hormonálních a operativních změn, a to v rámci binárního vymezení genderu a pohlaví. Pod pojmem *trans** se však skrývají také osoby nebinární či intersexuální, kterých se analyzovaný diskurz týká stejně jako osob transgender či transsexuálních. Pro existující genderový řád *trans** osoby představují určitý typ hrozby narušováním předpokladu, že pohlaví a gender jsou plně kongruentní kategorie determinované určením pohlaví při narození, které je zcela naturalizováno. Z důvodu naturalizace tohoto vnějšího aktu je často zpochybňována legitimita identifikace *trans** osob jako osob jiného pohlaví a genderu, než jim byl přiřazen. Ono zpochybňování se vztahuje ke zmíněné představě reálného genderu, *trans** osobám jsou pokládány otázky jako zda jsou „doopravdy“ *trans**, zda jsou „doopravdy“ mužem či ženou či zda se nejedná o „pouhou fázi“ (Pulice Farrow et al. 2017; Kapusta 2016). *Trans** osoby se v tomto smyslu setkávají s velmi podobnými typy otázek či mikroagrese, jako se setkávali a setkávají lidé jiné sexuality, než je heterosexuality.

Binární *trans** osoby se ve velké míře snaží dostat společenských požadavků na to, aby byly vnímány jako osoby genderu, se kterým se ztotožňují. Takové chování není pouze výsledkem vnějšího nátlaku, ale také vnitřní touhy po souladu identity a způsobu socializace. *Trans** osoby se v rámci tzv. *passingu* snaží dosahovat ideálních genderových norem také z toho důvodu, aby byli fyzicky v bezpečí, jelikož jsou v podstatně větší míře ohroženy fyzickým a sexuálním násilím (Bettcher 2007; Testa et al. 2012). Obecně je motivem pro toto násilí transfobie, soubor negativních postojů namířených vůči *trans** osobám, spuštěná rozpoznáním osoby jako *trans**, případně „odhalení“ jejího „reálného“ genderu. *Trans** osoby jsou výrazně demonizovány, často jsou označovány jako zrůdy a devianti ohrožující „normální“ vývoj dětí (e.g. Stock 2021; Shrier 2020) či jsou označovány za podvodníky a podvodnice (Bettcher 2007). V popkultuře se často setkáváme s tropem *trans** ženy jako zrůdy, která ve chvíli odhalení u všech přítomných vyvolává instantní reakci ve formě zvracení (Ellis 2021). Transfobie je ve větší míře zaměřená na *trans** ženy, tedy na osoby, kterým bylo přiřazeno při narození pohlaví mužské, samy se však identifikují jako ženy. *Trans** ženy, stejně jako *cis* ženy podléhají striktnějším ideálním genderovým normám než muži, statut ženy je *trans** ženám dále odepírán na základě neschopnosti menstruat či otěhotnět.

Diskurz týkající se vyhovění požadavkům na existenci jedince s genderem, se kterým se identifikuje, směřuje spíše než k legitimizaci *trans** osob k jejich eliminaci. Na sociální úrovni se jedná o požadavky dostat ideálním genderovým normám do míry, kterou jim nedostávají ani *cis* osoby. Z tohoto důvodu se mnoho *trans** žen stylizuje hyperfemininně, ať už hovoříme o ob-

lékání, líčení či dikci a výběru slovní zásoby. Na úrovni politické a legislativní se jedná o redukci pohlaví a genderu na nezměnitelné charakteristiky, jakými jsou chromozomální pohlaví, jak je tomu v případě maďarské či severokarolínského legislativy (Dembroff 2021). Takovou podmínku cis osoby splňovat nemusí, valná většina společnosti své chromozomální pohlaví nezná, pouze ho předpokládá na základě pohlavních orgánů či sekundárních pohlavních znaků.

O mediálně-politickém patologizujícím diskurzu

Ve vyjádření Miloše Zemana jsou samozřejmě přítomné všechny výše zmíněné předpoklady včetně zpochybňování trans* osob jako samostatných a rozpoznatelných individuí. To, co se na jedné straně může zdát být přímočarým vyjádřením, je však strukturně poněkud složitější. Miloš Zeman totiž dokáže „pochopit“ „gaye“ a „lesbičky“, ovšem existence trans* osob je pro něj naprosto nepřijatelná. Jinými slovy řečeno; diskurzivně se učiní ústupek, který má konotovat neoliberální a inkluzivní postoj, neboli značí otevřenost vůči odlišným sexuálníím preferencím,³ než jaké má sám mluvčí (a většinová společnost), což má znamenat, že je tolerantní, jen proto, aby viktimizoval a podrobil symbolickému násilí ty, které nelze zahrnout do kategorie „jiní“ (ovšem jsou to „jiní“ v rámci daného diskurzu, tzn. že jsou rozpoznatelní jako „jiní“, a tudíž nejsou pro „většinu“ ohrožující), kterým lze a je nutno přiřadit lidská práva v rámci moderní demokratické společnosti. Neboli viktimizuje ty, kterým není daná vlastní „řeč“ a identita, ty kteří se vzpírají základní a banální binární opozici „my“ vs. „oni“. Přitom tolerance homosexuální „menšiny“ v České republice není nijak vysoká (viz například diskuze ohledně legalizace uzavírání sňatků homosexuálních párů), Zeman však strategicky a rétoricky homosexuály zdánlivě ochrání před ostrakizací, protože vybere odlišného „nepřítele“. Dovolme si ještě stručnou poznámku k sebepoškozování. Pokud trans* osobám není garantován status osoby, je pojem sebepoškozování nesmyslný, respektive zapojuje se zde do hry retroaktivní falacie: považovat sebe sama za trans* neodpovídá „původní“ pohlavní přirozenosti,

³ Trans* osoby jsou v českém diskurzu často zařazovány pod hlavičku sexuálních menšin, přestože trans* problematika není primárně sexuální, nýbrž genderová. Takový přístup je výrazně podporován tím, že trans* osoby, které chtějí projít tranzicí, musí navštěvovat primárně sexuologa, podstupovat testy vzrušivosti a podobně, a až poté navštěvují psychologa a psychiatra, kteří jsou však pro jejich „diagnózu“ mnohem důležitější. V progresivních kruzích je přítomná snaha vyhýbat se i z tohoto důvodu označení „transsexuál“, které ale opět nevychází ze sexuality, nýbrž z pojmu týkajícího se pohlaví (sex).

a tudíž je to tato „přirozenost“, která je poškozována, a nikoliv konkrétní lidská osoba. Zemanův výrok lze tak číst jako označení trans* osob za ty, kdo brojí, na základě svých vlastních výmyslů, proti přírodě a přírodnímu řádu.

I několik dalších veřejných činitelů podpořilo Zemanův diskurz. Za prvé jmenujme Tomia Okamuru, lídra strany SPD, kterou ministerstvo vnitra ve své zprávě z roku 2019 označilo za extremistické hnutí, jež je založeno na xenofobních myšlenkách a obecně rozněcuje nesnášenlivost vůči jakékoliv společenské menšině. Okamura ve facebookovém statusu z 29. července 2019 hovoří, když sdílí zprávu o soudní stížnosti kanadské trans* aktivistky, o tom, že hnutí za práva LGBT jsou „sluníčkařským nesmyslem“ a „zvrácenou ideologií“, proti které bude SPD bojovat, protože strana zastává „tradiční hodnoty“, přičemž samozřejmě odmítá názor, že pohlaví je záležitostí sociální konstrukce, a nikoliv biologickou daností (Tomio Okamura – SPD 2019). 30. ledna 2021 *Parlamentní listy* reflektovaly jiný Okamurův status, v němž se hlásá přesvědčení o tom, že existují pouze dvě pohlaví a žádná jiná. A stejně jako Miloš Zeman, i Okamura neperzekuuje a neviktimizuje homosexuály, protože sexuální orientace je podle něj „soukromou věcí“, byť neopomene zdůraznit, že homosexuálové samotnou svou existenci bourají koncept „tradiční rodiny“ - to znamená, že k ostrakizaci přeci jen dochází, akorát až v druhém gardu. A v neposlední řadě Okamura komentoval i zmíněné Zemanovo televizní vystoupení s takto: „[R]aději bych skočil z okna, než aby mě adoptoval gay pár“ (Titlbach 2021). Není nikterak překvapující, že v podobném duchu se vyjádřil i Dominik Duka, přičemž ten neváhal využít klerikální slovník, protože dle něj, LGBTQ+ hnutí „rozšiřují ateistickou a satanistickou agendu“. Nejspíše nemusíme podotýkat, že „satanistická agenda“ je znovu rétorickou hříčkou, která si klade za cíl učinit z LGBTQ+ komunity veřejného nepřítele ohrožující fantazmaticky konstruovanou „tradici“.

Po rozhovoru s Milošem Zemanem téma začalo rezonovat na všech mediálních platformách. Od internetových zpravodajských serverů, přes internetové televize, vyjádření ostatních politiků na Facebooku či Twitteru po komentáře samotných trans* osob. Mediální diskurz již však byl v tomto případě od počátku formován rámcem nastoleným Zemanovou politikou komunikací, jejíž hlavním cílem bylo udržení daného status quo (viz Herman, Chomsky 2002) a uzavření veřejné sféry těm, kterým byl odebrán hlas - trans* osoby byly situovány do role obžalovaných, ačkoliv jsou de facto oběti (nejen) symbolického násilí. První výraznější reflexe tématu trans* osob (včetně viktimizace a nenávisť) se odehrála v okamžiku, kdy se Mladí Piráti přejmenovali na Mladé Pirátstvo (15. 3. 2021), aby název značil inkluzivní rozměr mládežnické organizace. Předsedkyní se stala Georgia Hejduková, která se sama identifikuje jako trans* žena, přičemž nejenže byl tento fakt

na serveru extra.cz (Synek 2021), ale v rámci internetového prostoru Hejdková čelila nenávisným komentářům (Echo24.cz 2021). Ty ovšem ještě zesílily po Zemanově vyjádření. V rozhovoru pro novinky.cz, který publikován 1. 7. 2021 nejenže zmiňuje výhrůžky násilím, kterých se jí dostává („napíchnout na kůl“), ale zejména se vyjadřuje k situaci v České republice, kdy trans* osoby musí při změně pohlaví podstoupit sterilizaci,⁴ což Hejdková chápe jako „nehumánní“ praxi, čímž tak znovu odkazuje na kontext, v němž trans* osoby nejsou chápány jako lidské bytosti mající vlastní identitu, respektive není externě (a v tomto případě ani právně) validovaná. Nutnost podstoupit sterilizaci je biopolitickým, represivním a násilným aktem, který ve výsledku určuje, kdo je a není lidská bytost. A doplňme, že v roce 2021 proběhlo na území České republiky sčítání lidu, kde se ve formuláři s trans* osobami nikterak nepočítá (Růžicková 2021). Můžeme bez větších problémů jako své náboženské vyznání zadat Řád rytířů Jedi, ovšem při volbě pohlaví se musíme řídit diskurzivně a normativně ustavenou binární opozicí „muž“ x „žena“.

K veřejné omluvě za „záměrnou urážku transgender osob po celém světě“ vyzvala Miloše Zemana organizace Trans*parent (2021), která se ve své výzvě snažila uvést na pravou míru informace týkající se trans* osob. Autoři v ní zdůrazňují, že Zeman svým projevem legitimizuje nenávisť vůči určité skupině na základě její genderové identity. V návaznosti na tuto výzvu a na své vlastní komentáře k Zemanově výroku byla do internetové televize DVTV pozvána členka organizace Trans*parent a veřejně známá trans* žena Alžběta Králová. Moderátorka DVTV Daniela Písařovicová (2021), která rozhovor s Královou vedla, se úzce držela patologizačního diskurzu. „Situaci“ trans* osob charakterizovala jako „životní úděl“, Králové se, naivně centristicky, ptala, zda nemůže mít Zemanův výrok také „pozitivní dopad“, jelikož se lidé o trans* osobách „dozví“ a budou se „cítit stejně“, ve smyslu pobouřenosti nad legitimizací nenávistných projevů vůči určité skupině na základě její genderové identity, a tito lidé se, dle Písařovicové, „začnou o transgender více zajímat“. Moderátorka se tak držela naivní představy o otevírání veřejné debaty, která má potenciál být v podstatě jen prospěšná. Přes tuto očividnou naivitu se Králová u této linky zdržela a označila Zemanův výrok za určitou „PR příležitost“, vzápětí však opět zdůraznila, že „Zeman kopnul do bezbranných lidí“. Situování trans* osob do pozice bezbranných a slabých jedinců bylo výrazné ze strany moderátorky Písařovicové, která si po dobu celého rozhovoru udržela blahosklonný projev, ptala se Králové například na to, zda „v dětství neměla nejlepšího kamaráda, kterému by

⁴ Byť existuje novela zákona, podle odborníků je nepropracovaná, a problém řeší přinejlepším pouze částečně, viz Medková (2019).

se mohla svěřit“. Utvrzovala se, jestli opravdu některé trans* osoby rodiče vyhodili z domu a podobně. Celý rozhovor neustále tlačila do individuální roviny, Králová neměla jinou možnost než říci, že osobně takové lidi zná. Strukturální problém oprese a patologizace trans* osob naprosto redukovala na individuální politováníhodné příběhy. Narozdíl od případu Hejdukové zde nebyly trans* osoby označovány za zrůdy, nýbrž za méně schopné a slabé jedince se smutným životním osudem.

Obdobnou redukci nalezneme i u osob, které se vyjádřily na podporu trans* osob. Nejvýraznější postavou je europoslankyně za Pirátskou stranu Markéta Gregorová, která svou podporu vyjádřila na Twitteru následujícím příspěvkem:

„[T]rans lidé, jste krásní. Krásní duši, krásní navenek. Opakujte si to každý den. Pokud se cítíte, jako že nezapadáte a všechno je špatně, pusťte si video od Contrapoints na YouTube nebo kontaktujte linku bezpečí. Nejste v tom sami. Nikdy. Jsme tu pro vás. <3“ (Gregorová 2021)

Gregorová zde, obdobně jako Písařovicová, hovoří o jakémsi individuálním pocitu, že daná osoba „nezapadá“. Pro strukturální problém stigmatizace a ostrakizace nabízí jako řešení videa trans* youtuberky, u kterých je nutné zdůraznit, že vyžadují velmi dobrou znalost angličtiny, tudíž Gregorová touto radou míří na velmi úzkou skupinu trans* osob. Jak zmiňuje Králová v rozhovoru v DVTV, trans* může být i „dělnice z Chomutova“, která se setkává s naprosto jinou úrovní stigmatizace, oprese či násilí než softwarová inženýrka z Prahy. Další radou je obrátit se na linku bezpečí, což jako výrok z úst političky, v jejíž moci je minimálně se zasazovat o strukturální změny, opět utvrzuje diskurz označující trans* osoby za „abnormální“ a ojedinele „deviantní“.

Od tweetu Gregorová přešla k slibu finančního daru 50 korun za každý komentář u jejích příspěvků týkajících se trans* osob, organizací podporujícím trans* osoby tak daruje Gregorová 95 tisíc korun (Piráti 2021). Přestože je ochrana marginalizovaných skupin jistě tématem politickým a legislativním, diskurzivně se zde přesouvá do domény neziskových organizací, trans* osoby jsou i tak znovu situovány do pozice jednotlivců, kterým se stalo něco nešťastného a musí čekat na finanční milodary místo strukturální podpory.

Závěr

V předloženém textu jsme se pokusili ukázat, jakým způsobem je v České republice strukturován diskurz ohledně trans* osob, přičemž nejen že jsou pomocí rétorických falacií označeni za nepřítel a jsou všemožnými způsoby stigmatizováni a je jimi opovrhováno, ale zejména politika vyjadřování ze strany vlivných vládních činitelů stigmatizaci podporuje a afirmuje, zatímco se opírá o diskurzy legální a lékařské. Trans* osobám je v českém veřejném diskurzu upřen hlas, jsou dehumanizovány, na čemž se podílí i média. Tendence mediálních obsahů a zejména rozvrhů, jak je patrné z analyzovaného příkladu, sleduje hegemonní diskurz založený na binárních opozicích a esencialistickém přístupu při definování toho kdo a za jakých podmínek může být považován za lidskou bytost.

Literatura

- BETTCHER, T. M. (2007): Evil Deceivers and Make-Believers: On Transphobic Violence and the Politics of Illusion. *Hypatia*, 22(3): 43-65.
- BERGER, P. L., LUCKMANN, T. (2001): *Sociální konstrukce reality*. CDK: Brno.
- DEMBROFF, R. (2018): Real Talk on the Metaphysics of Gender. *Philosophical Topics*, 46(2): 21-50.
- DEMBROFF, R. (2021): Escaping the Natural Attitude about Gender. *Philosophical Studies*, 178: 983-1003.
- ECHO24.CZ (2021): „Trans lidé, jste krásní.“ Pirátka Gregorová rozpoutala smršť komentářů a zaplatila. In: *Echo24.cz*. 30. 6. 2021, <https://echo24.cz/a/SuHNj/trans-lide-jste-krasni-piratka-gregorova-rozpoutala-smrst-komentaru-a-zaplatila?utm_source=www.seznam.cz&-utm_medium=sekce-z-internetu#dop_ab_variant=578200&dop_source_zone_name=hpfeed.sznhp.box&dop_req_id=tXsQt3MhShy-202107011214&dop_id=12440393> [1. 7. 2021].
- ELLIS, L. (2021): Tracing the roots of Pop Culture Transphobia. In: *YouTube*. 22. 2. 2021, <<https://www.youtube.com/watch?v=cHTMid-TLO60>> [2. 7. 2021].
- FOUCAULT, M. (2006): *Je třeba bánit společnost*. Praha: Filosofia.
- FOUCAULT, M. (2009): *Zrození biopolitiky*. CDK: Brno.
- FOUCAULT, M. (2016): *Archeologie vědění*. Praha: Herrmann & synové.
- FTV PRIMA (2021): PARTIE Terezie Tománkové. In: *CNN Prima News*. 27. 6. 2020, <<https://cnn.iprima.cz/porady/partie/27062021-prezident-milos-zeman>> [28. 6. 2021].

- GREGOROVÁ, M. (2021): [Trans lidé, jste krásní...] In: *Twitter*. 28. 6. 2021, <<https://twitter.com/MarketkaG/status/1409489190002196484>> [1. 7. 2021].
- HERMAN, E. S.; CHOMSKY, N. (2002): *Manufacturing Consent: The Political Economy of the Mass Media*. New York: Patheon.
- KAPUSTA, S. J. (2016): Misgendering and Its Moral Contestability. *Hypatia*, 31(3): 502-519.
- KAHN, M. (2021): Czech President Zeman calls transgender people 'disgusting'. In: *Reuters*. 28. 6. 2021, <<https://www.reuters.com/world/europe/czech-president-zeman-calls-transgender-people-disgusting-2021-06-27/>> [29. 6. 2021].
- KNIGHT, K.; GALL, L. (2021): *Hungary Ends Legal Recognition for Transgender and Intersex People*. Human Rights Watch, <<https://www.hrw.org/news/2020/05/21/hungary-ends-legal-recognition-transgender-and-intersex-people>> [2. 7. 2021].
- LYOTARD, J.-F. (1998): *Rozepře*. Praha: Filosofia.
- MEDKOVÁ, A. (2019): „Ne všichni trans lidé chtějí operaci.“ Proč Česko vyžaduje sterilizaci a změni se přístup státu?. In: *Radio Wave*. 25. 11. 2019, <<https://wave.rozhlas.cz/ne-vsichni-trans-lide-chteji-operaci-proc-cesko-vyzaduje-sterilizace-a-zmeni-se-8114587>> [28. 6. 2021].
- PARLAMENTNÍ LISTY (2021): Okamura (SPD): Každý ví, že existují dvě pohlaví – muž a žena. Ostatní jsou problémy s identitou. In: *Parlamentní listy*. 30. 1. 2021 <<https://www.parlamentnilisty.cz/politika/politici-volicum/Okamura-SPD-Kazdy-vi-ze-existuji-dve-pohlavi-muz-a-zena-Ostatni-jsou-problemy-s-identitou-652234>> [2. 7. 2021].
- PÍŠAŘOVICOVÁ, D. (2021): Zeman kopnul do bezbranných lidí. Tím, že žiju jako žena, nikdo netrpí, říká Králová. In: *DVTV*. 29. 6. 2021, <<https://video.aktualne.cz/dvtv/zeman-kopnul-do-bezbrannych-lidi-tim-ze-ziju-jako-zena-nikdo/r~d96976d4d85111eb966d0cc47ab5f122/>> [1. 7. 2021].
- PIRÁTI (2021): *Trans lidé, jste krásní! K spontánní výzvě Pirátky Gregorové se za jediný den připojilo na 2000 lidí*. Pirátská strana, <<https://www.pirati.cz/tiskove-zpravy/gragorova-spontanni-kampan.html>> [2. 7. 2021]
- RŮŽIČKOVÁ, I. CH. (2021): Při sčítání lidu se s trans lidmi nepočítá. In: *A2larm*. 7. 4. 2021, <<https://a2larm.cz/2021/04/pri-scitani-lidu-se-s-trans-lidmi-nepocita/>> [1. 7. 2021].
- SHRIER, A. (2020): *Irreversible Damage: The Transgender Craze Seducing Our Daughters*. Washington D.C.: Regnery Publishing.
- STOCK, K. (2021): *Material Girls: Why Reality Matters for Feminism*. London: Hachette UK.

- SYNEK, M. (2021): Zbrusu nové Mladé Piráctvo chce být vyvážené. Předseda mu žena, která byla mužem. In: *Extra.cz*. 18. 3. 2021, <<https://www.extra.cz/zbrusu-nove-mlade-piractvo-chce-byt-vy vazene-predseda-mu-zena-ktera-byla-muzem>> [1. 7. 2021].
- TITLBACH, F. (2021): [Zeman: Transgender osoby jsou mi bytostně...] In: *Twitter*. 27. 6. 2021, <<https://twitter.com/filipitlbach/status/1409101675932098564>> [2. 7. 2021].
- TESTA, R. J., SCIACCA, L. M., WANG, F., HENDRICKS, M. L., GOLDBLUM, P., BRADFORD, J., & B. BONGAR (2012): Effects of violence on transgender people. *Professional Psychology: Research and Practice*, 43(5): 452–459.
- TOMIO OKAMURA – SPD (2019): [Kanadská transgender aktivistka Jessica Yaniv...] In: *Facebook*. 29. 7. 2019, <<https://www.facebook.com/tomio.cz/posts/2705369546140510>> [28. 6. 2021].
- TRANS*PARENT (2021): [Vyzýváme prezidenta k veřejné omluvě...] In: *Facebook*. 28. 6. 2021, <<https://www.facebook.com/transparentCZ/posts/2667298420232300>> [30. 6. 2021].

Kontakt:

Mgr. Martin Charvát, Ph.D.

Katedra mediálních studií
Metropolitní univerzita Praha

Department of Media Studies
Metropolitan University in Prague

E-mail Address: martin.charvat@mup.cz

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1733-6582>

Bc. Michaela Fikejzová

Katedra mediálních studií
Metropolitní univerzita Praha

Department of Media Studies
Metropolitan University in Prague

E-mail Address: michaela.fikejzova@gmail.com